

Nøkkelnippe – tips og råd til god innbyggerinvolvering

Seminar om innbyggerinvolvering og samskaping

Stavanger, Nordic Edge Expo 26. september 2017

Anne Romsaas og Therese Sivertsen, KS

Nøkler fra innleiderne

- Jacob Torfing og innleiderne fra Trondheim, Svelvik, Asker, Bodø og Oslo ble utfordret på å knytte sine presentasjoner opp til tre tips og råd for god innbyggerinvolvering. Vi kaller disse rådene for «nøkler».
- Deltakerne ble til sammen presentert for 18 ulike «nøkler til god innbyggerinvolvering».
- På de neste to slidene er disse 18 nøklene listet opp.

1. Start alltid med å avklare HVORFOR dere vil involvere – hva målet er - hva dere ønsker å oppnå
2. Involver kun når det finnes handlingsrom, og vær tydelig på hvilket handlingsrom som finnes
3. Velg metode som passer målet og målgruppa
4. Føre folk sammen
5. Felles mål – ulike roller og ansvar
6. Samarbeid for å nå målene
7. Tidlig involvering
8. Eierskap
9. Mangfold (ulike, flere brukergrupper blir tatt med)
10. Naturlig del av kommunens plan- og styringssystem
11. Mål i seg selv og gjenstand for eksperimentering og teoriutvikling
12. De nye rommene - sosial kapital og virtuelle arenaer for involvering
13. Tid: Det tar tid – et par verksted er ikke nok. Må legges til rette hele veien – er ikke et prosjekt. Et helt apparat – fysisk, digitalt og personlig. Følg opp

14. Tretthet: Unngå medvirknings- og involveringstretthet. Sats på konkrete initiativer som er en fordel å delta i. Tenk ressurs-baserte (asset based) – alle brenner for noe.
15. Troverdighet og tillit: Gi og be etter klare forventninger. Bygg systemer og situasjoner hvor tillit etableres. Stol på folkets egne ideer og støtt dem.
16. Vi skal holde op med at snakke om borgerinndragelse og i stedet snakke om borgerinvolvering, fordi 'borgerinndragelse' lider under at være tænkt som inddragelse i en proces, som den kommunale administration styrer.
17. Vi skal lave tidlig inddragelse af borgerne allerede i problemsætningen, fordi det skaber stor frustration hos både borgere og kommune, når borgerne høres om næsten færdige forslag, som reelt ikke kan ændres.
18. Det er vigtigt at afstemme forventningerne fra starten, så borgerne ved , hvad de kan få indflydelse på. Borgerne skal gives reel indflydelse, ellers oplever de det som spild af tid og vil ikke være med en anden gang.

Deltakernes egne nøkkelknipper

- Deltakerne dykket ned i de 18 nøklene og ble bedt om å:
  - Supplere med nøkler de syntes manglet
  - Rangere topp 5 nøkler
  - Legge plan for iverksetting i egen kommune
- På de neste 3 slidene er disse innspillene listet opp.

Supplerende nøkler

- Finansiering som viktig faktor til å få til ønsket effekt
- Få folk til å gi av sin tid slik at frivillighet og samskaping kan skje
- Start innenfra før du går til innbyggerne.
- Tre litt tilbake
- Formidle kunnskap til innbyggerne
- Ta utgangspunkt i følt behov
- Sørge for profesjonell fasilitering
- Ha en faglig overbygning (manual)
- Involvere barn/unge/andre grupper
- For å opprettholde tillit og troverdighet må man ha en etisk refleksjon (humanistisk forankring)
- Felles forståelse/avklaringer og roller
- Kulturendring nødvendig – implementering i hele organisasjonen (inkl politikere, innbyggere). Fra New Public Management (NPM) til arena for samskaping.
- Sikre ivaretagelse og rom for innbyggerinitiativ og –engasjement
- Politikere må på banen og i front.
- Tydeliggjøring av roller og mandater internt og eksternt.
- «Det er lov å prøve og feile»
- God evaluering og synliggjøring av resultater
- Utnytte innbyggerinitiativ (nedre).
- Småskalaeksperimentering – høste lavthengende frukter så fort som mulig (handlingsperspektiv)

Tiltak for iverksetting i egen kommune

- Finne ut hvilke prosjekter/områder der innbygger kan greie seg meg selv og bidra til å løse problemer
- Fjerne kommunikasjonsavdeling, det skal inn i linjen. Målet er at vi skal ha «14.000 folk som kan noe». I dag er det en barriere.
- Finne en passende oppgave å prøve ut samskaping som metode
- Jobbe med bevisstgjøring av ansatte og politikere
- Sjekke ut: «Hvilke følte behov har vi i vår kommune?»
- Diskutere erfaringer fra dette seminaret
- Se på praksis ifht involvering
- Gå ut og møte folk der de er (etter modell fra Tøyen og Stavanger)
- Mobilisere, spre begeistring og energi
- Dele læring
- Bruke dagens info til å forbedre videre arbeid
- Bidra til en nasjonal satsing på samskaping (etter dansk modell)
- Anskaffe digital plattform for involvering
- Sortere tankene – tanquesky – hvor står vi?
- Dele med kollegaer
- Lage medvirknings-/involveringsstrategi
- Lage veikart for smartbyarbeid
- Finne ut mer om bruk a andre plattformer
- Fokusere på kommunens rolle som tilrettelegger i samskappingsprosesser

Nøkler som ble rangert høyest

- Nøkkel 1. Start alltid med å avklare HVORFOR dere vil involvere – hva målet er - hva dere ønsker å oppnå
- Nøkkel 2. Involver kun når det finnes handlingsrom, og vær tydelig på hvilket handlingsrom som finnes
- Nøkkel 3. Velg metode som passer målet og målgruppa
- Nøkkel 4. Føre folk sammen
- Nøkkel 9. Mangfold (ulike, flere brukergrupper blir tatt med)

«Hvordan samskaper smarte kommuner med innbyggerne?»

Nordic Edge Expo, 26.september 2017

Gruppenummer:

Gruppens deltakere:

Nøkkelknippe for god innbyggerinvolvering:	Disse 5 nøklene rangerer vi høyest:	«Pitch»/presentasjon i plenum (på ett minutt!)	Notater (spørsmål, kommentarer):
<ol style="list-style-type: none"> 1. Start alltid med å avklare HVORFOR dere vil involvere – hva målet er - hva dere ønsker å oppnå! 2. Involver kun når det finnes handlingsrom, og vær tydelig på hvilket handlingsrom som finnes! 3. Velg metode som passer målet og målgruppa! 4. Fjre folk sammen 5. Felles mål – ulike roller og ansvar 6. Samarbeid for å nå målene 7. Tidlig involvering 8. Eierskap 9. Mangfold (ulike, flere brukergrupper blir tatt med) 10. Naturlig del av kommunens plan- og styringssystem 11. Mål i seg selv og gjenstand for eksperimentering og teoriutvikling 12. De nye rommene - sosial kapital og virtuelle arenaer for involvering 13. Tid: Det tar tid – et par verksted er ikke nok. Må legges til rette hele veien – er ikke et prosjekt. Et helt apparat – fysisk, digitalt og personlig. Følg opp 14. Tretthet: Unngå medvirkings- og involveringstretthet. Sats på konkrete initiativer som er en fordel å delta i. Tenk ressurs-baserte (asset based) – alle brenner for noe. 15. Troverdighet og tillit: Gi og be etter klare forventninger. Bygg systemer og situasjoner hvor tillit etableres. Stol på folkets egne ideer og støtt dem. 16. Vi skal holde op med at snakke om borgerinndragelse og i stedet snakke om borgerinvolvering, fordi 'borgerinndragelse' lider under at være tenkt som inndragelse i en proces, som den kommunale administration styrer. 17. Vi skal lave tidlig inndragelse af borgerne allerede i problemsætningen, fordi det skaber stor frustration hos både borgere og kommune, når borgerne høres om næsten færdige forslag, som reelt ikke kan ændres. 18. Det er vigtigt at afstemme forventningerne fra starten, så borgerne ved, hvad de kan få indflydelse på. Borgerne skal gives reel indflydelse, ellers oplever de det som spild af tid og vil ikke være med en anden gang. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 	<p style="text-align: center;">Disse nøklene følte vi manglet i nøkkelknippet:</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">Disse nøklene rangerte vi som topp 5 å ta tak i:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. <p style="text-align: center;">Det første vi skal gjøre når vi kommer hjem er å...</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p style="text-align: center;">Nøkler vi ikke hadde tenkt på:</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>
<p>Supplere med nøkler dere synes mangler:</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>			<p style="text-align: center;">NB! Husk å ta bilde av plakaten(e)</p>

For mer informasjon, ta kontakt med:

Anne Romsaas, Anne.Romsaas@ks.no

Therese Sivertsen, Therese.Sivertsen@ks.no

<http://www.ks.no/fagomrader/utvikling/innovasjon/samskaping/>

